

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Насіннезнавство

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №8 від “17” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Насіннезнавство
Освітня програма	Агрономія
Спеціальність	201 Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс / семестр	4 курс / 8 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 30 год. Лабораторні заняття – 12 год. Самостійна робота – 48 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Насіннезнавство» для підготовки фахівців ОР «бакалавр» за спеціальністю «Агрономія» передбачає вивчення студентами питань сучасних технологій вирощування, збирання, очищення та зберігання високоякісного насіння сільськогосподарських культур; державної та міжнародної законодавчої та нормативно-правової бази виробництва, реалізації та використання насіння сільськогосподарських культур; методики визначення посівних якостей насіння, внутрішньогосподарського та державного контролю за дотриманням правил насінництва на всіх його етапах, державного інспектування насінництва сільськогосподарських культур як системи контролю виробництва, реалізації та використання насіння.

Мета та цілі курсу:

Метою дисципліни є вивчення питань розвитку насіння на материнській рослині від запліднення насінневого зачатка до досягання, стану насіння та процесів в ньому від збирання до сівби та в період "сівба-сходи" до переходу молоді рослини до автотрофного живлення; сучасних технологій вирощування, збирання, очистки та зберігання високоякісного насіння сільськогосподарських культур; державної та міжнародної законодавчої та нормативно-правової бази виробництва, реалізації та використання насіння сільськогосподарських культур; методики визначення посівних якостей насіння; внутрішньогосподарського та державного контролю за дотриманням правил насінництва на всіх його етапах; державного інспектування насінництва сільськогосподарських культур як системи контролю виробництва, реалізації та використання насіння і садивного матеріалу рослин.

Компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово;
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 8. Здатність працювати в команді;

ЗК 10. Визначенність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
 ФК 1. Готовність до комунікації в усній та письмових формах на державній мові України, а також іноземній мові в межах вирішення завдань професійної діяльності;
 ФК 2. Здатність використовувати базові знання з основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція і насінництво сільськогосподарських культур, агрохімія, агрометеорологія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, фітопатологія, ентомологія, агрофармакологія та ін.);
 ФК 3. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки та зберігання продукції;
 ФК 4. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських рослин;
 ФК 5. Уміння застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач;
 ФК 13. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі вирощування сільськогосподарських культур, шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів;

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Здатність демонструвати знання і розуміння ботаніки, мікробіології, генетики, фізіології рослин та екології в обсязі, необхідному для володіння відповідними знаннями в галузі сільськогосподарського виробництва;
 ПРН 7. Здатність володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття;
 ПРН 8. Здатність демонструвати знання і розуміння дисциплін професійної підготовки в обсязі необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі сільськогосподарського виробництва;
 ПРН 9. Здатність кваліфіковано проектувати й організувати технології вирощування насінневого та посадкового матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог;
 ПРН 22. Здатність координувати, інтегрувати і удосконалювати організацію виробничих процесів у сільськогосподарському виробництві;
 ПРН 23. Планувати економічно вигідне виробництво рослинницької продукції;
 ПРН 25. Удосконалювати знання і навички за допомогою довідкової та нормативної літератури, відповідною документацією для вирішення завдань пов'язаних з професійною діяльністю.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Історія та напрями розвитку насіннізнавства, як науки.	Ознайомитись із історією та напрями розвитку насіннізнавства	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.

2.	Гетероспермія та її використання в селекції насінництві.	Ознайомитись із поняттям про мінливість насіння та гетероспермію, її значення в насіннезнавстві. Генетичні особливості гетероспермії.	Тестування за темою. Виконання лабораторних робіт. Виконання самостійної роботи.
3.	Біохімічні та фізіологічні основи формування та проростання насіння.	Ознайомитись із презентацією стосовно біохімічних та фізіологічних основ формування та проростання насіння	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.
4.	Спокій насіння. Життєздатність та довговічність насіння.	Вивчити типи спокою насіння та фактори, що їх зумовлюють.	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.
5.	Травмування та пошкодження насінневого матеріалу.	Ознайомитись із травмуванням та пошкодженням насінневого матеріалу	Тестування за темою. Виконання лабораторних робіт. Виконання самостійної роботи.
6.	Якість посівного матеріалу та його визначення.	Ознайомитись із загальними положеннями про якість насіння.	Тестування за темою. Виконання лабораторних робіт. Виконання самостійної роботи.
7.	Вплив екологічних факторів та агротехніки насінневих посівів на якість насіння сільськогосподарських культур.	Ознайомитись із впливом екологічних факторів та агротехніки насінневих посівів на якість насіння сільськогосподарських культур.	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.
8.	Післязбиральна обробка і зберігання насіння сільськогосподарських культур.	Ознайомитись із післязбиральною обробкою і зберігання насіння с.-г. культур.	Тестування за темою. Виконання лабораторних робіт.

	ких культур.		робіт. Виконання самостійної роботи.
9	Поліпшення якості насіння.	Знати способів поліпшення якості насіння.	Тестування за темою. Виконання лабораторних робіт. Виконання самостійної роботи.
10	Охорона сортів, насіння сільськогосподарських культур.	Вивчити основні положення охорони авторських прав на сорт і реєстрація нових сортів.	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.
11	Державне інспектування насінництва сільськогосподарських культур.	Ознайомитись із державним інспектуванням насінництва сільськогосподарських культур як систему контролю виробництва, реалізації та використання насіння сільськогосподарських культур.	Тестування за темою. Виконання лабораторних робіт. Виконання самостійної роботи.
12	Ринок і торгівля насінням і садивним матеріалом в Україні та світі.	Вивчити ринок і торгівлю насіння найбільших країн виробників.	Тестування за темою. Виконання самостійної роботи.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Лабораторні заняття	50
Індивідуальне завдання	-
Залік (у 7 семестрі).	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види	Навчальні тижні	Разом
------	-----------------	-------

навчальної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																			-
Лабораторні з-тя						10		10		10		10		10					30
Індивідуальні завдання																			
Екзамен																		50	50
Всього за тиж-нь						10		10		10		10		10				50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Кабінет 112, 35 м ²	Мультимедійний проектор, 1 шт Мультимедійний екран, 1 шт
Література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Волкодав В.В., Каленська С.М., Бельдій Н.М., Новицька Н.В. Міжнародні правила з тестування насіння: Навчальний посібник (Гриф МОН України, лист № 1/11-7292 від 04.08.2011 р.) / За ред. В.В.Волкодава. Херсон: Олді-плюс, 2011. 416 с. 2. Жатова Г.О. Загальне насіннезнавство / О. Г. Жатова. Суми: Університетська книга, 2009. 273 с. 3. Сільськогосподарське насіннезнавство / М.К. Їжик. Харків, 2000. 103 с. (ч. 1. Формування, будова та властивості насіння). 4. Сільськогосподарське насіннезнавство: / М.К. Їжик. Харків, 2001. 117 с. (ч. 2. Реалізація потенційних можливостей насіння). 5. Каленська С.М., Новицька Н.В., Жемойда В.Л., Качура Є.В. та ін. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: Навчальний посібник (Гриф МОН України, лист № 1/11-35 від 05.01.2011 р.) / За ред. С.М.Каленської. Вінниця: Нова Книга. 2011. 300 с. 6. Макрушин М.М. Насіннезнавство польових культур / М.М. Макрушин. К. : Урожай, 1994. 208 с. 7. Насінництво: підручник / М. М. Макрушин, Є. М. Макрушина. Сімферополь: ВД «Аріал», 2011. 476 р. 8. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: Навчальний посібник / За ред. С.М.Каленської. Київ. 2011. 320 с. 9. Насінництво й насіннезнавство олійних культур / [за ред. М.М. Гаврилюка]. К. : Аграрна наука, 2002. 221 с. 10. Насінництво й насіннезнавство польових культур / [за ред.. М.М. Гаврилюка]. К. : Аграрна наука, 2007. 216 с. 11. Насіння сільськогосподарських культур: Методи визначення якості: ДСТУ 4138-2002. [Чинний від 2004-01-01]. К.: Держстандарт України, 2003. 173 с. (Національні стандарти України). 12. Насіння сільськогосподарських культур: Методи визначення якості: ДСТУ 4138-2002. [Чинний від 2004-01-01]. К.: Держстандарт України, 2003. 173 с. (Національні стандарти України). 13. Насіння сільськогосподарських культур: Сортові та посівні якості: ДСТУ 2240-93. [Чинний від 1994-07-01]. К. : Держстандарт України, 1994. 74 с. (Національні стандарти України). 	

14. Насіння сільськогосподарських культур: Сортові та посівні якості: ДСТУ 2240-93. [Чинний від 1994-07-01]. К. : Держстандарт України, 1994. 74 с. (Національні стандарти України).
15. Насіння сільськогосподарських культур: Терміни та визначення: ДСТУ 2949-94. [Чинний від 1996-01-01]. К.: Держстандарт України, 1995. 49 с. (Національні стандарти України).
16. Насіння сільськогосподарських культур: Терміни та визначення: ДСТУ 2949-94. [Чинний від 1996-01-01]. К.: Держстандарт України, 1995. 49 с. (Національні стандарти України).
17. Порядок організації насінневого контролю суб'єктами насінництва в Україні / [за ред. М.М.Гаврилюка]. К. : Аграрна наука, 2001. 49 с.

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька, 201 каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kag.pnu.edu.ua/ E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Турак Оксана Дмитрівна
Контактна інформація викладача	oksana.turak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної
--------------------------	--

	інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. За умови відсутності студента на лабораторних заняттях, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У випадку порушень і зловживань (невідвідування занять більше 50% часу – недопущення до заліку)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

Викладач _____ О. Турак